

Källan

Tidning för Svenska kyrkan på södra Öland.

SAMTALET — **SID 4**

Minnet av våra avlidna hålls levande

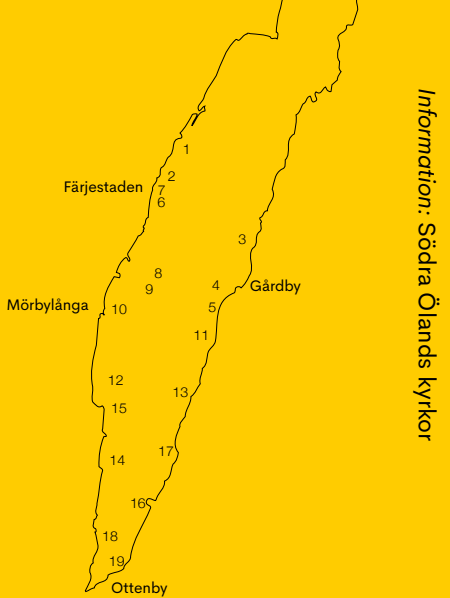
Följ med Josefine, en av våra vaktmästare när hon förbereder inför den kommande helgen.

MELLAN HIMMEL OCH JORD — **SID 7**

Att möta sorg och leva vidare.

ARTIKEL — **SID 13**

Att skapa trygghet

Information: Södra Ölands kyrkor

Glömminge (1) Algutsrum (2) Norra Möckleby (3) Gårdby (4) Sandby (5) Torslunda (6) Nådens kapell (7) Vickleby (8) Resmo (9) Mörbylånga (10) Stenåsa (11) Kastlösa (12) Hulterstad (13) Södra Möckleby (14) Smedby (15) Gräsgård (16) Segerstad (17) Ventlinge (18) Ås (19)

Nästa tidning kommer ut: **27 november**

Du kan lämna in material, tips, idéer eller kyrkliga evenemang till Källan som kommer ut 25 februari och sträcker sig till 28 mars. Kontakta: Evelina Gustafsson 0485-56 44 68, evelina.gustafsson@svenskakyrkan.se senast 3 november.

Källan ges ut 9 gånger/år av Södra Ölands pastorat och delas ut på södra Öland via Point Logistic. Den finns också att hämta i våra kyrkor och församlingshem. För mer info eller en extra tidning, kontakta: evelina.gustafsson@svenskakyrkan.se

Information om gudstjänster, konserter och andra evenemang inom Svenska kyrkan södra Öland hittar du på: www.svenskakyrkan.se/sodraoland eller via kansliet: 0485-380 12

Vid utebliven tidning ring: 010-175 16 00 mellan kl 7-16 eller maila kontakt@pointlogistik.se

Foto om ej angivet: Källan
Foto till ledare: Mikaela Lindholm

Redaktion: Anne Wilks, Evelina Gustafsson, Jimmy Fredriksson, Margaretha H Magnusson, Marie Hedström och Torbjörn Sjögren.

Ansvarig utgivare: Mattias Rosenquist
mattias.rosenquist@svenskakyrkan.se

Pastoratets kansli i Torslunda: 0485-380 12
Grafisk form & produktion: Internetbyrån.com
Tryck: MittMediaPrint

När orden inte räcker till.

Det finns en ständig rörelse i både tiden och livet. En obändig kraft som ofta är roten till glädje och spännande upplevelser men ibland får oss att famla efter fotfästet.

Oavsett var vi är så vill vi ofta försöka sätta ord på det vi ser, känner och upplever. Det är djupt mänskligt. Att sätta ord på livets skeende. I en av Bibelns skapelseberättelser är det människans första uppgift. Att namnge allt som vi upptäcker. En inspirerande uppgift, i ordets djupa mening. Inspiration har med andlighet att göra, bokstavligen. Ordet inspiration har två delar, "in" som betecknar rörelse och "spiritus" som betyder ande. Så att bli inspirerad betyder att den kreativa andligheten verkar.

Men orden räcker inte alltid till. Ibland blir det bara tomt och ordlöst. Visserligen finns "andningen" kvar men livet berövas alla nyanser och djup och blir bara grått, blir öken. En öken utan oaser. Men det är inte den enda känslan inför Allhelgonahelgen. Det finns ett trotsigt djupt hopp i alla flämtande lågorna på våra kyrkogårdar.

I den ordlösa höstskymningen kan ändå lovsången anas. Den lovsång som aldrig dör även när livet tas ifrån oss. När vi inte längre orkar sjunga eller finner orden sjunger helgonen och änglarna för oss! Inte underligt att så många av oss samtidigt älskar Allhelgonahelgen. Årets stora åminnelsehelg firas i skuggan av Coronapandemin med alla dess begränsningar men vi firar ändå. Kan du inte komma till våra kyrkor och kyrkogårdar för att tända ljus kan du be någon annan göra det. Vi präster finns också redo att tända ett ljus för den som du vill minnas. Ring oss eller skicka ett mail så skickar vi tillbaka en bild på just ditt ljus i den kyrka du ville det skulle tändas i av våra arton kyrkor.

Med önskan om en välsignad helg!

Mattias Rosenquist, kyrkoherde på Södra Öland
072-241 03 05 eller mattias.rosenquist@svenskakyrkan.se

Höst Era bilder säger mer:

(1) När grannen kommer med en låda äpplen. Foto: Gunilla Pålsson. (2) När du kan börja tända ljus inomhus då börjar det kännas som höst. Foto: Emilia Gustafsson (3) Solrosfrön när det blir kallt och pumpa till höstsoppan. Foto: Stina Ekberg. (4) Höst är det när löven skiftar färg och faller ner. Foto: Evelina Gustafsson

1

2

3

4

Minnet av våra avlidna hålls levande.

TEXT: JIMMY FREDRIKSSON

Omgivningen har börjat byta skepnad, jag ser att träden skiftat sin sommarskrud mot höstens färger när jag kör mot Hulterstad och kyrkan med sitt gröna torn som avtecknar sig i horisonten – tornet kan inte längre gömma sig bakom trädens blad. Jag är på väg dit för att möta vår kyrkvaktmästare Josefine Wahlström och när jag går in genom kyrkans port hör jag att hon dammsuger och gör fint inför Allhelgonahelgen, en av de största kyrkhelgerna i Sverige.

Det är mycket som ska fixas till innan helgen, såväl inne i kyrkorna som ute på kyrkogårdarna berättar hon. Förutom allt fix som alltid hör till, som att det är rent och snyggt, så kommer det denna helg att användas många andaktsljus och ljus på ljusträden, så vi får se till att det finns framme, säger hon och blickar ut över kyrkorummet.

Hulterstads kyrka är en av Ölands största kyrkor så det är en del som som ska hinnas med förklarar hon och kollegan Ida. Utomhus på kyrkogården tas sommarens planteringar bort, kransar och ljus placeras ut på de ställen som gravrättsinnehavare har beställt inför denna helg.

För många känns det också viktigt att besöka någon av våra kyrkogårdar under Allhelgonahelgen för att tända ett ljus. Det är ett konkret sätt att visa och hantera sin sorg och saknad efter anhöriga och vänner. – Man möter kyrkogårdsbesökarna och det kan bli en del samtal, allt i från väder och vind, till att man vill prata om sina bortgångna föräldrar eller barn, berättar Josefine. Under sina 10 år med yrket har hon tydligt lärt sig vilka som vill prata och söker kontakt, det har blivit en naturlig del av arbetet.

För henne själv har kyrkan varit en del av uppväxten. Som liten var hon med i barnkör och hon följde ofta med sin pappa, Christer Petersson, som också han är vaktmästare hos oss, till kyrkan.

Just Allhelgonahelgen har alltid varit speciell för henne och helgens gudstjänster är väldigt fina tycker hon. Kyrkorna håller öppet och ger besökarna möjlighet att samla sina tankar och minnen, lyssna på orgelmusik och samtidigt tända ett ljus för de man saknar.

Minnen av hur Josefine fick hjälpa sin pappa att tända marschaller på kyrkogården just denna helg är något hon alltid kommer bära med sig. – Jag tycker det än idag är så fint med marschallernas sken som lyser upp i mörkret och det infinner sig ett lugn när man går på kyrkogården och ser folk tända ljus, det blir en viss känsla i kroppen. Alla ljus symboliserar en tanke, ett minne av någon som inte finns med oss längre.

Hon ser gravar som dekoreras med prydnadspumpor och lägger märke till små prydnadssaker; änglar, böcker och hjärtan med tillhörande texter som ”Älskad” och ”Saknad” syns mer och mer på gravstenar och i minneslundar. – Det har på senare tid blivit mer batteriljus som visar fotografier av avlidna saknade, berättar Josefine. Det är skillnaden om man jämför nu med när jag började jobba, då var det mer ljung och en krans på gravarna.

Under denna helg är det en självklarhet för Josefine att besökarna ska få minnas på sitt eget vis, samtidigt som man ser till att det är ordning i minneslundar och på alla 12 kyrkogårdar som går under ansvarsområdet för Josefine och hennes kollegor i det södra arbetslaget. – Vi tittar till så att ljusen i minneslundarna står i ljusskåpen som dom de ska och att minnessaker är ”rätt” placerade, säger hon innan vi skiljs åt och hon beger sig vidare till nästa ställe för att förbereda inför helgen.

Uppllysning.

Eftersom jag är född på 40-talet är jag väldigt ekonomisk. Det vilar något av ekorre över det hela. Sânt som kan återanvändas sparar jag. Det kan bli till glädje för mig själv, men också för andra. Det kan bli ljus i mörkret.

Som kyrkvaktmästare i tio år vid Sandby kyrka hade jag en sport som nog många kyrkvaktmästare haft och har. Jag försökte låta ljusen brinna ner så långt som möjligt när det blev kortare och kortare efter varje tändning. Men jag lät dem aldrig brinna ut i ljusstakarnas ljushållare. Det skulle i längden skada ljushållarna. Dessutom kunde det då bli svårt att göra rent ljusstakarna. På så vis fick jag under ett kyrkoår flera kassar ljusstumpar.

Hur det är idag vet jag inte, men när jag var i Guds tjänst vid Sandby kyrka köpte Svenska kyrkan på Öland stearinljus från Liljeholmens

Stearinfabrik. Fabriken har en gedigen historia. År 1837 reste den kände medieprofilen Lars Johan Hierta till London. Där såg han för första gången ljus tillverkade av stearin. Han tyckte att de var fantastiska i jämförelse med de talgljus som användes – stearinljusen varken rykte, rann eller osade. Efter två år av studier, patentsökningar med mera tog han år 1839 stearinet till Sverige och bildade Liljeholmens Tekniska Fabrik.

Viktigt i sammanhanget är att de ljusen består av 100 % stearin. Så mina ljusstumpar som skulle kunna betraktas som sopor hade ett högt värde för dem som ville stöpa nya ljus.

Vid slutet av varje år var det då ett gäng som stöpte ljus till försäljning inom syföreningen i Sandby-Gårdby församlingar. De förvandlade mina värdefulla sopor till nytt ljus. Alla goda ting är tre: ljusstumpar + ljusstöping + syförening = nytt ljus.

TEXT & FOTO: ANNE WILKS

Varifrån kommer ljuset

Varifrån kommer ljuset?
Ljuset i våra ögon?
Varifrån kommer glädjen?
Glädjen när vi ler?
Varifrån kommer värmen?
Värmen från våra händer?

De kommer uppifrån.
Liksom ett regn
glittrar dropparna i våra ögon,
släcker våra munnars törst
och renar våra händer.

Men också inifrån.
Inifrån oss själva.
Guds ande
lyser genom våra ögon,
talar genom munnen
och värmer våra händer.
Ger oss redskap för livet.

- Margaretha HM -

Jag faller.

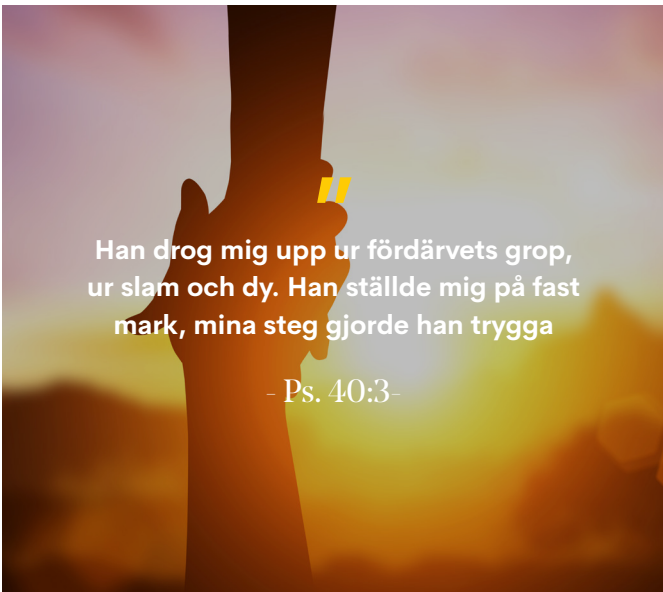
TEXT: EVELINA GUSTAFSSON

Har ni någon gång känt att ni plötsligt faller när ni håller på att somna? Att ni snabbt ramlar utan någon chans att stoppa eller bromsa fallet? Det har hänt mig många gånger och det är lika otäckt varje gång och jag är aldrig beredd på att det ska hända.

Att förlora någon kan kännas ungefär likadant. Helt plötsligt slår det till och det finns ingenting du kan göra för att hejda det som kommer att ske och det är lika läskigt oavsett hur många gånger du är med om det.

Under mitt liv har jag varit med om två större förluster, min pappa och min mormor. Vid de två tillfällena föll jag mot något som kändes som ett bottenlöst hål och stundtals känns det som att jag fortfarande faller. Saknaden och sorgen efter de båda bär jag ständigt med mig och ibland gör den sig lite extra påmind. När jag minst anar det slår den till och jag kan inte riktigt göra något för att stoppa den. Däremot blir den lättare att hantera och allt eftersom tiden går lär jag mig att leva med den.

En sak som jag har funderat mycket på de senaste åren är hur jag vissa dagar har orkat att ta mig ur sängen, hur andra i min omgivning som också drabbats av sorg och saknad har tagit sig ur sängen. För varje dag som går blir jag dock lite klokare vad gäller detta och för kanske 4 år sedan insåg jag att jag får hjälp, att vi alla får hjälp. Eller jag tänker att det helt enkelt bara måste vara så, att det finns något som bär och lyfter upp oss när vi själva inte klarar

av det. Alla som har drabbats av en förlust och tar sig igenom dag efter dag är oerhört starka och det finns inte mycket som de inte klarar av, men ibland behöver de en liten "push" för att ta sig upp och ta sig an dagen.

Du som har upplevt att förlora någon du håller kär vet att du faller en stund och sedan står du på backen igen med marken under fötterna. Du vet att du inte kan stoppa det som sker och det känns rätt otäckt, men precis som när du håller på att somna och faller vet du att det tar stopp och att du så småningom kommer känna dig trygg igen.

Tillsammans sprider vi ljus

Om du inte har möjlighet att besöka någon av våra kyrkor eller kyrkogårdar under Allhelgonahelgen, men känner att du vill tända ett ljus för någon du mist finns vi till för att hjälpa dig. Vi tänder ljuset åt dig! Sedan skickar vi en bild på just ditt ljus i den av alla våra 18 kyrkor som du önskar att ljuset tänds i.

Vi kommer även att ha några av våra kyrkor öppna och bemannade under vissa tider denna helg.

För mer information kring tider och vilka kyrkor det berör håll utkik på vår hemsida www.svenskakyrkan.se/sodraoland eller kontakta oss på 0485-380 12 alt. sodraolandspastorat@svenskakyrkan.se

Vill du ha hjälp med att tända ett ljus för att minnas och hedra någon du har förlorat ring eller mejla oss enligt uppgifterna ovan.

Svenska kyrkan
SÖDRA ÖLAND

Sorg.

Sorg är någonting vi alla kommer att uppleva eller har upplevt. Kanske befinner du dig i sorg just nu.

Ibland pratar vi om bilden "sorgens ansikte". Sorg kan se ut på så många olika sätt. Vi sörjer på olika sätt och av olika anledningar. Du kan genom döden ha mist någon som stått dig nära, blivit drabbad av en sjukdom som slagit klorna i dig, genomgått en skilsmässa, förlorat ditt arbete eller utsatts för något annat som har med en förlust att göra. Förluster skapar sorg och sorg tar kraft och energi. De sliter på livet. Men hör också till livet.

På många håll i Svenska kyrkan i hela vårt land och även här hos oss i Södra Ölands pastorat har vi i flera år bjudit in till Leva vidare -grupp/ Sorgegrupp när någon mist sin partner. Att tillsammans med andra i liknande livssituation få prata om livet om döden gör gott. Att lyssna på varandra, dela med varandra och känna det som känns vare sig det är ledsamhet, tomhet, ilska, gråt, skratt, ensamhet är bra. I sammanhanget normaliseras det som hör till sorgen.

I vår kultur är vi generellt sett inte så vana vid att ge plats för upplevelser och känslor kring döden. Efter en relativt kort sorgetid uppmannas vi indirekt att gå vidare, att lägga locket på. Att möta sorg, att finnas där för den som sörjer är en av uppgifterna vi har som kyrka. Syftet med en Leva vidare -grupp är att låta sorgen få plats.

Så här säger några av de som har varit med i en Leva vidare -grupp:

"Skönt att känna att jag inte är ensam"
"Utan Leva vidare -gruppen vet jag inte om jag funnits längre"
"Varannan vecka finns det en tid, en plats, en gemenskap där min sorg får finnas"
"När mina anhöriga inte längre orkade möta och lyssna på mig har denna grupp varit ett jättestöd"

Ledare i gruppen är en diakon och en präst. Ingen av dem är rädda för att se sorgen och lidandet – det ingår i livet. De finns där och håller i ramarna, lyssnar, är närvarande. Varje människas sorgearbete är hennes eget. Ledarna vare sig kan eller ska dela eller bära sorgen – de finns som stöd. Så följs vi åt några steg på vägen framåt.

PRÄST **BIRGITTA ÅHLIN**

DIAKON **ÅSA BERGMAN**

Skicka gärna in om du har några frågor du vill ställa till våra präster. Din fråga kan handla om, precis som namnet på denna sida, allt mellan himmel och jord. Maila din fråga till sodraolands.pastorat@svenskakyrkan.se

Märk ditt mail med **"fråga prästen"**. Du kan också posta din fråga till; Södra Ölands pastorat, **Kyrkgatan 3, 386 92 Färjestaden**. Märk brevet/kortet med **"Fråga prästen"**.

Människorna

Människor
hörde av sig för dödens skull.
På olika sätt visande
delaktighet och omsorg.
Ord, som fått innehåll
av nästan helig karaktär.

Tillsammans med andra kan vi
dela det som varit, känna nuet
och förstå att framtiden måste mötas.
Mitt i saknaden av ett du.

Det kan inte vara lätt
för dem heller.

- av Kerstin Hägg -

Kalendarium.

Södra Ölands pastorat.

Morgonbön är du välkommen till måndag, onsdag och torsdag kl 08.30 i Nådens kapell, Färjestaden.

Varje vecka har vi flera barn- och ungdomsaktiviteter och barn- och vuxenkörer.

För information, platser och tider se: www.svenskakyrkan.se/sodraoland

* Minnesgudstjänst - Vi minns och hedrar de döda. Ljuständning och namnuppläsning av dem som har avlidit under året.

Gudstjänst- och böneliv i Coronatider på Södra Öland

Vårt gudstjänstliv fortsätter som planerat men med Folkhälsomyndighetens restriktioner. I var-samhet med varandra får ingen som visar förkylningssymptom delta i gudstjänsterna. Vi placerar oss med rejäla avstånd från varandra och vi får inte närma oss den kritiska gränsen 50 personer vid samma tillfälle. I några av våra kyrkor är det inte möjligt att vara fler än drygt 20 för att kunna upprätthålla distansen. I detta nummer av Källan finns inte gudstjänsterna vid första söndagen i Advent med utan de kommer med nästa nummer. Vid frågor eller funderingar, kontakta oss på 0485-380 12.

FREDAG 30 OKTOBER

kl 15.00	Gårdby kyrka
	Torslunda kyrka
kl 16.00	Algutsrums kyrka
	Torslunda kyrka
	Norra Möckleby kyrka
kl 17.00	Glömminge kyrka
	Sandby kyrka

Orgelmusik, välkommen in och lyssna när du besöker kyrkogården
Orgelmusik, välkommen in och lyssna när du besöker kyrkogården
Orgelmusik, välkommen in och lyssna när du besöker kyrkogården
Orgelmusik, välkommen in och lyssna när du besöker kyrkogården
Orgelmusik, välkommen in och lyssna när du besöker kyrkogården
Orgelmusik, välkommen in och lyssna när du besöker kyrkogården
Orgelmusik, välkommen in och lyssna när du besöker kyrkogården

LÖRDAG 31 OKTOBER, ALLA HELGONS DAG, Helgonen

Kollekt: Svenska kyrkan i utlandet

kl 10.00	Torslunda kyrka
	Mörbylånga kyrka
kl 13.00	Gräsgårds kyrka
kl 15.00	Torslunda kyrka
	Norra Möckleby kyrka
	Vickleby kyrka
kl 16.00	Glömminge kyrka
	Torslunda kyrka
	Ventlinge kyrka
kl 17.00	Sandby kyrka
	Glömminge kyrka
kl 18.00	Kastlösa kyrka
	Södra Möckleby kyrka
kl 19.00	Stenåsa kyrka

Högmässa, Mattias Rosenquist
Högmässa, medlemmar ur Cantatekören, Torgny J Greek
Minnesgudstjänst, kören Sydöland, Jan-Olof Johansson*
Orgelmusik, välkommen in och lyssna när du besöker kyrkogården
Minnesgudstjänst, Birgitta Åhlin*
Minnesgudstjänst, Niclas Åhman – sång och tvärflöjt, Torgny J Greek*
Minnesgudstjänst, kyrkokören, Elisabeth Falk Nilsson*
Orgelmusik, välkommen in och lyssna när du besöker kyrkogården
Minnesgudstjänst, Petronella Björn*
Minnesgudstjänst, Birgitta Åhlin*
Minnesgudstjänst, kyrkokören, Elisabeth Falk Nilsson*
Minnesgudstjänst, Torgny J Greek*
Minnesgudstjänst, Petronella Björn*
Minnesgudstjänst, kyrkokören, Sara Ahlvin*

SÖNDAG 1 NOVEMBER, SÖNDAGEN EFTER ALLA HELGONS DAG, Vårt evighetshopp

Kollekt: Svenska kyrkan i utlandet

kl 10.00	Algutsrums kyrka
	Torslunda kyrka
	Mörbylånga kyrka
	Smedby kyrka
kl 13.00	Ås kyrka
kl 14.30	Nådens kapell, Färjestaden
kl 15.00	Gårdby kyrka
	Resmo kyrka
kl 16.00	Torslunda kyrka
	Segerstads kyrka
kl 18.00	Torslunda kyrka
	Mörbylånga kyrka
kl 19.00	Hulterstads kyrka
kl 20.30	Nådens kapell, Färjestaden

Gudstjänst med Små och Stora och minnesgudstjänst*, sång, Elisabeth Falk Nilsson
Högmässa, Maria Hall
Högmässa till minnet av våra döda, Torgny J Greek
Minnesgudstjänst, Petronella Björn*
Minnesgudstjänst, Petronella Björn*
3G - Gud, Gemenskap och Gofika, Maria Hall. Drop in från kl 14.00, slut 16.00
Minnesgudstjänst, Konstantin Shakov – violin, kyrkokören, Birgitta Åhlin*
Minnesgudstjänst, Kristin Bertilius – sång och tvärflöjt, Torgny J Greek*
Minnesgudstjänst, Mattias Rosenquist*
Minnesgudstjänst, Jan-Olof Johansson*
Minnesgudstjänst, Mattias Rosenquist*
Minnesgudstjänst, Sara Ahlvin*
Minnesgudstjänst, kyrkokören, Jan-Olof Johansson*
Mässa i Taizéton, Maria Hall

MÅNDAG 2 NOVEMBER

kl 13.00	Möcklebygården
----------	----------------

Måndagssoppa, andakt – Birgitta Åhlin

TISDAG 3 NOVEMBER

kl 08.30	Torslunda kyrka
kl 18.30	Vickleby kyrka

Mässa, Mattias Rosenquist
Stilla Mässa, Torgny J Greek

ONSDAG 4 NOVEMBER

kl 12.00	Nådens kapell, Färjestaden
kl 18.30	Nådens kapell, Färjestaden
	Mörbylånga kyrka

Middagsbön, Maria Hall
Mässa, Maria Hall
Mässa, Torgny J Greek

TORSdag 5 NOVEMBER

kl 17.00	Mörbylånga kyrka
----------	------------------

Mässa, Mattias Rosenquist

LÖRDAG 7 NOVEMBER

kl 14.00	Resmo kyrka
----------	-------------

Lär känna din kyrka! En samling för i första hand barn som vill veta mer om kyrkans hemligheter, Torgny J Greek. Vi är noga med att följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer om handhygien, avstånd osv och om smittsituationen blir värre skjuter vi upp samlingen

SÖNDAG 8 NOVEMBER, TJUGOANDRA SÖNDAGEN EFTER TREFALDIGHET, Frälsningen

Kollekt: Rådgivningsbyrå för asylsökande och flyktingar

kl 10.00	Torslunda kyrka
	Mörbylånga kyrka
	Stenåsa kyrka
kl 13.00	Gårdby kyrka
kl 16.00	Resmo kyrka
	Ventlinge kyrka
kl 18.00	Algutsrums kyrka

Högmässa, Nådens kör, Jan-Olof Johansson
Högmässa, Torgny J Greek
Önskepsalmsgudstjänst, Birgitta Åhlin
Gudstjänst med Små och Stora, Birgitta Åhlin
Högmässa, Torgny J Greek
Mässa, Råpplinge-Högsrums kyrkokör, Jan-Olof Johansson
Mässa i Taizéanda, kyrkokören, Konstantin Shakov – violin, Per Karlsson – blockflöjt och Anna Torstensson – cello, Elisabeth Falk Nilsson

TISDAG 10 NOVEMBER

kl 18.00	Nådens kapell, Färjestaden
kl 18.30	Vickleby kyrka

Samtalskväll, För dig mitt i livet - samtal om liv och tro. Vi möts i den lilla gruppen för att dela en enkel måltid och samtala om livet och tron
Stilla Mässa, Torgny J Greek

ONSDAG 11 NOVEMBER

kl 12.00	Nådens kapell, Färjestaden	Middagsbön , Maria Hall
kl 18.30	Nådens kapell, Färjestaden Mörbylånga kyrka	Mässa , Maria Hall Mässa , Torgny J Greek

TORSDAG 12 NOVEMBER

kl 17.00	Mörbylånga kyrka	Mässa , Mattias Rosenquist
----------	------------------	-----------------------------------

LÖRDAG 14 NOVEMBER

kl 17.00	Algutsrums kyrka	Konsert – Frälsarkransen i ord och ton med Göteborg Brasskvintett, andakt – Elisabeth Falk Nilsson. I samband med detta kan du gå en Allhelgonavandring i egen takt (med korta texter) vid Glömminge församlingshems trädgård
----------	------------------	--

SÖNDAG 15 NOVEMBER,
SÖNDAGEN FÖRE DOMSSÖNDAGEN, Vaksamhet och väntan
Kollekt: Act Svenska kyrkan

kl 10.00	Glömminge kyrka	Gudstjänst , Matthias Karlsson och Matilda Wärenfalk – sång, Mattias Rosenquist
	Torslunda kyrka Mörbylånga kyrka Hulterstads kyrka	Högmässa , Sara Ahlvin Högmässa , Torgny J Greek Önskepsalmsgudstjänst , Petronella Björn
kl 13.00	Gårdby kyrka	Mässa , Birgitta Åhlin
	Södra Möckleby kyrka	Festhögmässa , kören Sydöland, Petronella Björn
kl 14.30	Nådens kapell, Färjestaden	3G – Gud, Gemenskap och Gofika , Maria Hall. Drop in från kl 14.00, slut 16.00
kl 16.00	Vickleby kyrka	Högmässa , Torgny J Greek
kl 18.00	Nådens kapell, Färjestaden	Ungdomsmässa , Mattias Rosenquist

TISDAG 17 NOVEMBER

kl 18.00	Nådens kapell, Färjestaden	Hållbar kväll – För dig mitt i livet. Vi tillverkar ljus av bivax och miljövänligt rapsvax inför advent och jul. Alla får möjlighet att göra ett ljus av bivaxkaka samt ett gjutet ljus. Vi bjuder på något matigt. Kostnad 50 :- . Anmälan till Anette Petersson senast 16/11, 076 – 136 81 63. Begränsat antal platser
kl 18.30	Vickleby kyrka	Stilla Mässa , Torgny J Greek

ONSDAG 18 NOVEMBER

kl 12.00	Nådens kapell, Färjestaden	Middagsbön , Maria Hall
kl 18.30	Glömminge församlingshem	Samtalskväll – Vad ska hända vid tidens slut? En kväll med profeten Sakarja och Elisabeth Falk Nilsson
	Nådens kapell, Färjestaden Mörbylånga kyrka	Mässa , Maria Hall Mässa , Torgny J Greek

TORSDAG 19 NOVEMBER

kl 17.00	Mörbylånga kyrka	Mässa , Mattias Rosenquist
----------	------------------	-----------------------------------

LÖRDAG 21 NOVEMBER

kl 15.00	Rydberggården, Algutsrum	Lördagsträff , Café Dialog. "Vad är då en människa", Ingmar Lendahls inleder samtalet. Arrangör: Internationella gruppen i Glömminge-Algutsrum. Servering: kaffe och tunnbrödsrulle
----------	--------------------------	--

SÖNDAG 22 NOVEMBER,
DOMSSÖNDAGEN, Kristi Återkomst
Kollekt: Andamål som bestäms senare av biskopen

kl 10.00	Algutsrums kyrka Torslunda kyrka	Mässa , Elisabeth Falk Nilsson Högmässa , Maria Hall
----------	-------------------------------------	---

	Mörbylånga kyrka Stenåsa kyrka	Högmässa , Torgny J Greek Högmässa , Petronella Björn
kl 13.00	Gårdby kyrka	Gudstjänst , Jan-Olof Johansson
kl 15.00	Mörbylånga kyrka	Himlamix – Gudstjänst med Små och Stora , Sara Ahlvin
kl 16.00	Ventlinge kyrka	Mässa , Petronella Björn
kl 18.00	Kastlösa kyrka	Gudstjänst – Aftonsång , Sara Ahlvin

TISDAG 24 NOVEMBER

kl 18.00	Nådens kapell, Färjestaden	Samtalskväll, För dig mitt i livet – samtal om liv och tro. Vi möts i den lilla gruppen för att dela en enkel måltid och samtala om livet och tron
kl 18.30	Vickleby kyrka	Stilla Mässa , Torgny J Greek

ONSDAG 25 NOVEMBER

kl 12.00	Nådens kapell, Färjestaden	Middagsbön , Maria Hall
kl 18.30	Nådens kapell, Färjestaden Mörbylånga kyrka	Mässa , Maria Hall Mässa , Torgny J Greek

TORSDAG 26 NOVEMBER

kl 17.00	Mörbylånga kyrka	Mässa , Mattias Rosenquist
----------	------------------	-----------------------------------

Grönt står för skapelsens och det kristna livets växande; det är kyrkoårets "vardagsfärg" och används under den långa trefaldighetstiden (med några undantag) och under veckorna före fastan.

Vitt är glädjens färg, Kristusfärgen. Den används på de stora Kristusdagarna, till exempel jul, påsk, Kristi förklarings dag och på andra glada dagar samt vid vigselgudstjänster.

Vem minns du?

Minnen kan vara starka som doften, som rösten eller som skrattet hos någon du älskar. Under allhelgonahelgen påminns vi om döden och ger liv åt våra minnen.

Du är inte ensam i din sorg.
Dela ditt minne under #vemminnsdu.

#vemminnsdu

Svenska kyrkan

Allhelgonatiden.

TEXT OCH FOTO: MARGARETHA HM

”Minnen! Låt oss ägna oss åt minnen”
Det är inledningen till Povel Ramels sång.
Alla har vi varit små.

Ja, i Allhelgonatiden kommer så många minnen
upp till ytan. Glömda och gömda. Sorgsna och
glada tankar i ett virrvarr av minnen från flydda
tider. Vi kan inte dela de glada eller sorgsna
minnena med de som har lämnat oss. Men vi
kan försöka förlåta det vi burit på av ilska och
outredda händelser och känna lugn i våra
minnen. Vi kan känna tacksamhet för att vi
har haft förmånen att ha lärt känna varandra
och ofta även levt tillsammans. En tid som är
borta, men som ändå kan vara så levande. Ett
då och ett nu. Men ibland glider dået och nuet
ihop inom oss och levandegör minnena.
Vilken välsignelse!

Att minnas de som lämnat jordelivet är
ingenting, som bara försegår under just

Allhelgonatiden. Minnena är konstanta. Kanske
varje dag, bara ibland eller under många år. De
kanske alltid finns där. Att besöka gravar eller
minneslunder gör minnena mer närvarande.
Man har en plats att sitta vid, lägga blommor
på och tända ljus. Gemenskapen med andras
sorg blir så tydlig vid Allhelgontiden. Ljusen,
kransarna och människorna omkring oss gör,
att vi inte känner oss ensamma. Sorgen är
gemensam och livet går vidare genom de som
finns omkring oss. En mörk kyrkogård med
oändligt många tända lyktor och ljus känns
som en manifestation över alla de som verkat
före oss.

Men det är inte bara just kyrkogården under
Allhelgonahelgen, som lysas upp. Många av
våra nära och kära kan finnas någon annan-
stans. Drunknad, inte återfunnen, försvunnen
i ett annat land eller på annat sätt inte har en
markerad plats. Många begravs på andra ställen
t.ex i havet eller på en okänd plats, som vi inte
vet var. Då tänder vi ljus, där vi själva finner att
minnena är nära. Ljuset leder oss till någon-
stans bortom verkligheten. Sedan begynnelsen
lever vi i ljuset. Varde ljus!

Mitt i allt det frusna

Mitt i allt det frusna
finns ändå ljuset.
Det gäller bara,
att ge sig tid att se det.

- Margaretha HM -

Att skapa trygghet.

Gud vill att vi ska vara trygga, och det är vår uppgift att skapa trygg-
het för varandra. Därför har Svenska kyrkan på Södra Öland svarat
på ett behov som boende i Färjestaden har känt. Nämligen att finnas
synligt med vuxna på helgkvällar.

Det finns ungdomar som samlas utan uppsikt som det visserligen
gjort i alla tider, men skillnaden nuförtiden är att vuxennärvaron
inte är lika hög ute om kvällarna. Mörbylånga kommun är initiativ-
tagare tillsammans med Polisen. Kyrkans roll blir att hjälpa till
att finna vuxna som kan tänka sig att vandra tillsammans några
timmar på lördagskvällarna (som en start) och att bistå med kaffe,
tilltugg och lokal i Nådens kapell.

Vill du delta så tveka inte att ringa till Mattias Rosenquist, 072- 241
03 05 eller maila, mattias.rosenquist@svenskakyrkan.se

Prästen i församlingens centrum.

TEXT OCH FOTO: TORBJÖRN SJÖGREN

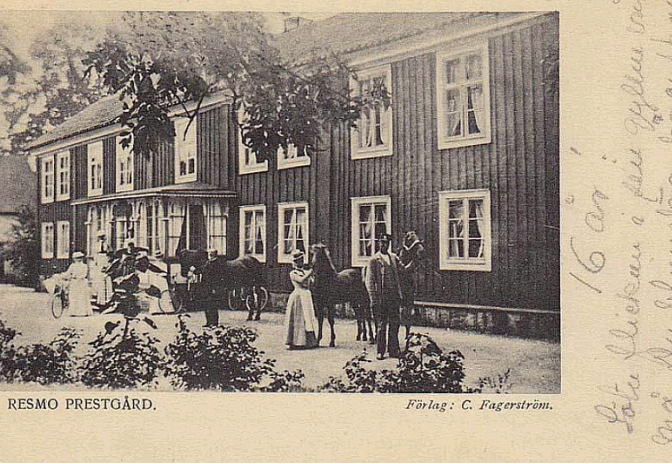
De flesta öländska kyrkor uppfördes redan innan någon stifts-
organisation fanns i Sverige. Initiativet till dem kunde vara en
mäktig storman eller en stark menighet. Många är placerade i
landskapet där intressen strålar samman genom bygdecentrum
och handelsvägar.

Med kyrkan följde en kyrkans man. En präst som betjänade stor-
mannens familj eller den lilla församlingen. Det var flera dagliga
mässor och gudstjänster, så den nye prästen hade att göra. Men
var skulle han bo? Och hur skulle han avlönas. I enlighet med den
katolska grundorganisationen var församlingen skyldig att sörja
för prästens värdsliga villkor. I Sveriges olika landskapslagar finns
tydliga regler för detta. I Smålandslagens bevarade kyrkobalk från
1200-talet, stadgades:

*Nu är kyrka satt på syllar och lyktad upptill med tak; då skall man lägga
skötningsjord till kyrkan. Den skall vara halvt markland åker och äng
som ger nio vagnlass hö. Den skall man gärda och grinda och plöja på
längd och bredd. Sedan skall man bygga hus på kyrkobolet. Det skall
vara stuga och härbärke, lada och nöthus.*

Från mitten av 1100-talet erlade varje gård i södra Sverige också
den s.k. peterspenningen, direkt till Peterskyrkan i Rom. Varje gård
skulle betala tionde (en tiondel av gårdens produktion) till kyrkan.
En tredjedel som prästlön. Resten till underhåll av kyrkan och
fattigkassan. Tiondet betalades in natura, dvs i smör, grödor och
levande djur.

Intill kyrkorna på Öland finns fortfarande dessa ”kyrkobol”. Nu
kallas de prästgårdar och de flesta är sålda och privatiserade. Jorden
är i några fall fortfarande kyrkans och arrenderas av olika brukare. I
Vickleby finns såväl kvarboende präst och arrendator. I Torslunda är
prästgården pastoratets expedition.

↑ Resmo prästgård med festklädda damer, cyklar och gårdens
hästar i fokus, 1903. Okänd flicka fyller 16 år och den ”söta
flickan” får en hyllningsvers.

Prästgårdarna var kunskapscentrum eftersom prästerna hade upp-
drag även med värdslig kunskapsförmedling. När höga dignitärer
eller statens olika tjänstemän var på resor hade prästen Bed &
Breakfast. Detta kunde Carl von Linné nyttja på sina resor i Sverige.
I sina reseberättelser framgår var han övernattade och spisade
morgon och kväll. En av dessa prästgårdar finns i Resmo. Den
omnämns 1525 som *curia curatij ecclesie Risme*. Nuvarande huvud-
byggnad är storslagen i två våningar med många fönsterluster i
varje våning. Under 1900-talets första årtionden var denna präst-
gård centrum för kulturlivet i bygden, fram till mitten av 1930-
talet bodde här kyrkoherden för Resmo/Mörbylånga. Därefter
måste kyrkoherden flytta till prästgården i Mörbylånga. Idag
fungerar byggnaden som församlingshem och sockenstuga.
Hembygdsföreningen och andra lokala verksamheter förvaltar
gårdens kulturgärning.

Resmo prästgård skall snart vara tillbaka som kyrkans kultur-
centrum och arbete pågår med upprustning till enkel kursgård. Våra
konfirmander skall få hus och värme under pastoratets egna vingar.

Jag var där!

Dela gärna med dig av bilder och minnen från någon av våra aktiviteter, gudstjänster eller annat som du har besökt! Skicka din bild/bilder till: evelina.gustafsson@svenskakyrkan.se eller sms: **076-136 44 68**. Berätta gärna var och när bilden är tagen, samt eventuella personer som är med på bilden.

↑ Här avtackas Karin Fredriksson, ideell medarbetare på Café Duvan. Hon har också varit kyrkvård i Torslunda och varit med på konfirmationsläger för att laga mat till ungdomarna.

↑ Sådär vackert kan det se ut en helt vanlig morgon på jobbet om en jobbar vid kansliet i Torslunda.

↑ I samband med Mat&Mässa i Mörbylånga den 9 oktober hade vi konfirmation för en av våra konfirmander som var sjuk när resten av konfagruppern hade sin konfirmation i början av september.

↑ Ett besök vid Minneslundens i Torslunda bjöd på ett härligt soljus och ett hav av färgglada blommor.

↑ Den 11 oktober var det både firande av tacksägelsedagen och församlingsdagen för Hulterstads församling i Hulterstads kyrka. Inskickad av Helena Rosén Johansson.

Fredagshäng i Rydberggården.

Kom och häng och fika med oss!

Fredagseftermiddagar fram till kl.17 JÄMNA VECKOR.

Drop in efter skolan.

Kontaktperson Emil Andersson 076-136 23 46.

TOMAS BLANCH, CELLO SONIA FLIS, VIOLIN TARU KURKI, PIANO

Kontaktannons

GEMENSKAP FINNS FÖR DEJ SOM SÖKER!
Vi erbjuder pratstund, jättegott fika, andakt, och lite högläsning. Ta med "sticke och syc" om du vill, men du är lika välkommen utan:

Glömminge församlingshem tisdag 3 nov kl 13
Rydberggården onsdag 11 nov kl 13
Välj den som passar dig bäst, eller båda.

Hälsningar

Elisabeth Falk Nilsson, präst, 070-714 36 39

Välgörenhetskonsert den 5 december!

kl. 12.00, Södra Möckleby kyrka
kl 16.00, Torslunda kyrka

Tre musiker från Dalasinfoniettan kommer på besök till två av våra kyrkor den 5 december.

Det blir en välgörenhetskonsert med insamling till BRIS.

Programmet ser ut på följande sätt:

Éduardo Lalo - Piano trio No. 1, Op. 7
Antonín Dvořák - Piano trio No. 4, Op. 90 "Dumky"

Facit från förra månadens kryss.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96	97	98	99	100

Grattis till vinnarna i förra månadens kryss!

Marianne Johansson, Växjö
Ingrid Åsenius, Mysinge

Vinnarna i krysset får en present i brevlådan. Du hittar facit samt vinnare på vår hemsida: svenskakyrkan.se/sodraoland

Korsordet oktober.

Psalm 180
Var dag är

ETT ANNAT ORD FÖR MORGONBÖN			↙ BÄR-HJÄLP OPRÖVAD		↙ GRUMLIG	↙ PLAGG BETYDELSE-LÖSA	BUÖRN SOM ÄR PRÄST PÅ SÖDRA ÖLAND	
MELLAN-LED					DÖTT SAKNAR VINNARE			↘
SÖKER FLYKTING					STRÅLNING		UTSE	
LÖPARE					VINTER-FARA			
↗			SYFTE					
			KORPU-LENT					
SES FRUSEN					ALTAR-PLATS			
HÄLSO-VÄDLIG		EN SORTS SVÄNG	→	SLOCK-NADE	KONFES-SION			
↗					UTMAN-ANDE	↗	↗	
VILL INTE NATT-UGGLA	SYNS I MITTEN AV KAUJAK	KLANG-LÖS			↓	KLÄTTER-VÄXT	LÄGGER INTRES-SERAD	
		JORDART					BEGÄRA HJÄLP AV	
			→				PACINO	↘
			LÄGGER UN DAN	DEG-KNYTE		STORMANNEN SVEINU LÄT BYGGA DENNA KYRKA	↗	↓
		ÄNGSLAN	↗			↓	NATRIUM	
							FRÄN-SLAGEN	
	VID GOD HÄLSA	↓	LED-STJÄRNA					DROPPE
TILL ÖVERS					OBRU-TEN RAD			
QUERCUS ROBUR								
			FRID-STORARE				STÅR INSTALL-SAM PÅ	
					SHARIF			

Konstruktor: hanna.fredholm@gmail.com

Namn: _____

Address: _____

**Vi vill ha din lösning
senast 10 november.**

Skicka lösningen till **Södra Ölands pastorat,**
Kyrkgatan 3, 386 92 Färjestaden.

Vinnarna får en present i brevlådan. Nu kan du även fota talongen och sms:a den till; 070-673 33 98. Vinnarna presenteras även på vår hemsida: www.svenskakyrkan.se/sodraoland

Senaste nytt och information från oss hittar du på:

svenskakyrkan.se/sodraoland
facebook.com/svenskakyrkansodraoland
instagram.com/svenskakyrkansodraoland

Nästa nummer ute:

27 nov.